

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in
čitateljev "Prosveće".

Poročilo društva št. 312.

Collinwood, Ohio. — Vsa društva collinwoods in clevelandske okolice so že podala svoja pojasnila, zakaj imajo svoj primanjkljaj v bolniškem skladu in nekatera, da imajo celo prebitek. Nisem se že prej oglašil, ker sem bil mnenja, da počakam zadnje dni meseca decembra, da mi bo mogoče podati pojasnilo od celega leta 1926, to je kar si moram predstavljati, da lahko resnicno opisem in o gospodarstvu natančno poročam o društvu "Vipavski raj" št. 312 S. N. P. J. v Collinwodu, Ohio.

Kot tajnik omenjenega društva, je moja dolžnost, da pojasnim, zakaj imamo primanjkljaj; sicer ni velik, pa vendar je.

Prvega januarja 1926 mi je izročil prejšnji tajnik društveno tajniško opravo, zraven tega sedem bolnikov, kakor tudi mi je priporočil neko članico, da še ni prejela porodne nagrade \$15, da si mora prejeti že takrat, ko je bila on tajnik. Kot sem že omenil, je bilo 7 bolnikov, a kmalu se prijavil bolnik še drugih 7, tako smo imeli na seji meseca februarja 14 nakaznic. Meseca marca se je znašalo že na osem in tako naprej. Bolezen pride in mine, kakor pri naših članih tako pri drugih, kakor tudi glede nakazila bol. podpore. Upoštevali smo pravila. Imeli smo dva bolnika, ki sta bila bolna nad leto, eden se je ponosrečil 15. av., šel je čez cesto, zadel ga je neki voznik s trukom, ki mu je siromaku zlomil levo nogo. Ta član je trpel več mesecev v bolnišnici, pozneje pa doma. Zavarovan je bil za \$2 bolniške podpore. Javil se je zdravljec 14. novembra 1926. Drugi je zbolel 7. septembra 1926, zaradi prehlada in slabe krvi. Moral je še isti mesec v bolnišnico, kjer mu je skrivilo levo roko in leva noga mu je postajala trda. Čez par mesecev ga je zdravnik dal na dom, po velikem trpljenju se ga je še lotila druga bolezen v prisih, za kar je bil pred kratkim operiran in se danes se v bolnišnici nahaja; zavarovan je za \$2 bol. podp., kateri kot razvidno, bo še dolgo bolan. Druge bolezni so bile večinoma kratke, pač pa goste. Bilo je več članov bolnih, ki se niso javili do akrajne sile. Nekateri se niti niso javili. Zakaj je tedaj primanjkljaj? Na to vprašanje se moramo oправditi.

Potrošili smo za bolne člane za bolniške podpore in odškodnine. Pri našem društvu imamo nadzorni odbor, kateri je za tak slučaj vedno pripravljen, da storiti potrebne korake, kar lahko dokaže, nikakor pa ne mislimo jednote oškodovati, da bi površno delali, kadar se gre za njeno korist in princip. Resnica je, da smo prejeli v minulem letu 1926 \$4, 416.50, v čemer je všteto \$500, ki so bili izplačani iz odškodninskega sklada članu, ki se je ponosrečil leta 1925 in od dveh članov, ki sta prejela po \$50 iz sklada izrednih podpor. Poslali pa smo na Jednoto \$5,89430.

Kar se tiče deficitja našega društva, je bilo poročano v Prosveći dne 13. oktobra, da izkazuje naše društvo \$6.80 prebitka ter zraven bilo pojasnjeno, da je več društev v Chicagu in Clevelandu, da imajo všteto le petmetnični asessment. S tem je rečeno, in kakor tudi priobčeno v glasilu izdanega lista dne 3. novembra, da je bil všteto asessment za mesec december 1925, ki znaša \$482, in tako nastane primanjkljaj za \$475.20, za kar smo na zatočni kopli ali osumniveni slabega gospodarstva.

Te vrstice sem sestavil, najodgovarjajo bratu Zajcu, predsedniku gospodarskega odbora S. N. P. J., kakor tudi bratu Medveščku, da se zavedamo, da so taki vprašanja glede primanjkljaja pri društvenih koristih, da se utemelji boljše gospodarstvo S. N. P. J. in da bo radodarnost pomenila le toliko, kolikor določajo pravila. Zakaj smo pa mi zabredili v deficit pri našem društvu za omenjeno vsto, želim,

da zadostujejo omenjeni podatki.

Bratski pozdrav vsem članom S. N. P. J. — Charles Benevol, tajnik.

O starostni lesivici bolniških razredov.

Barberton, Ohio. — Koliko bobnanja, prekejanja in kritiziranja in koliko prostora se je že porabilo v "Prosveći" minih šest mesecev radi perečega vprašanja izrednih naklad v bolniških razredov.

Pokojnica je bila doma iz vasi Lužnji, gornji Rukavac, Istra. V starem kraju zapušča oceta, mater in sestro in druge sorodnike in znance. Tukaj v East Bradyju, Pa. mene soprog, se stro Mary in svaka Viktorija Ladetić v Opeksku, W. Va. in vata Josipa Trinajstiča v Renonu, Pa., ter še druge sorodnike in znance. Zahvaljujem se sem sorodnikom in znancem, ki ste s temi ob času njene bolezni in smrti stali ob strani in ne tolažili ter mi pomagali.

Pogreb se je vršil dne 26. dec. na katoliškem pokopališču Brady Band, Pa. Najprije je se zahvaljujem vsem za darovane cvetnice in vence kot tudi na hvala društvi št. 244 v Taylorju, Pa., katerega članica je bila čez 5 let in katero ji je larovala krasen venec. Lepa vana vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za vence in za deležbo pogreba ter zato, ker ste dali svoje automobile na razpolago za vožnjo k pogrebu.

A tebi, draga soproga, želim, da počivaš v miru in naj ti bo ahka ameriška zemlja. — Verjaš in dobra si bila in ostala mi še vedno v spominu. — Soprog.

FRANK SEVER.
Slovan, Pa. — Umrl je naš brat Frank Sever, član društva "Slov. Hrv. Sloga" št. 241 S. N. P. J. v Slovanu, Pa. Omejeni brat je zbolel dne 6 dec. in 14. dec. smo ga poslali v bolnišnico v Washington, Pa., na 30. dec. je pa preminul v bolnišnici. Pokopali smo ga dne prvega januarja na tukajšnjem mednarodnem pokopališču. Star je bil nad 40 let in član tega društva nad deset let. Društvo mu je izredno dostopil pogreb in potrebe se je udeležilo tudi nekaj njegovih znancev iz Canonsburga, Pa. Umrl brat ne zapuščal nikakih sorodnikov razen prijateljev v društvenih bratov, v tari domovini pa zapušča mater in tri sestre. Doma je bil bližuji strabana, Pa. — Michael Klopčič, tajnik.

Nasprotnikom S. N. P. J., katerim je znano, da je to ena najboljših organizacij, povem da si bo članstvo S. N. P. J. znašlo samo preurediti, kjer ni kač prav. Članstvo SNPJ si je znalo pomagati z vsakimi varstvenimi eksperimenti do izboljšanja, ker se je tudi povod obneslo tako da z veseljem lahko rečemo, da S. N. P. J. je najpopolnejša slovenska bratska organizacija v Ameriki. Radi tega bi jaz opozarjal posameznikom, ali pa skupine, in tudi tiste, kjer se domišljajo, da imajo pravice se obregati in raspravljati, da celo reševati problem bolniških razredov pri S. N. P. J., na vsemi mestih, da to preustvari. Članstvo je edino kompetentno razpravljati o bolniških problemih pri S. N. P. J. Članstvo S. N. P. J. ima edino pravico reševati vse probleme, potom splošnega glasovanja ali pa konvencije, in tega se članstvo S. N. P. J. tudi zaveda v polni meri.

Tisti, komur je zgodovina S. N. P. J. znana, bo priznal, da smo imeli izredne naklade ob ustanovitve jednote, in sicer vse razrede, tudi v posmrtniške, te pa le radi tega, ker vplivala niso odgovarjala izplačilom. Rizika umrljivosti je višja kot so jo domišljajo. Končno so naši zakoni prisilili, da smo sprejeli plačilno lestvico N. F. C., za kar smo danes lahko hvaležni, da so posmrtniški razredi solventni in s tem dediči zagotovljeni, da dobijo, kar jim gre.

Kaj je pa z bolniškimi razredi? Ali niso tisti bolniški razredi tako važnega pomena kot posmrtniški? Za spremem plačilne lestvice za posmrtnine nas je v to prisilil zakon za zadržito-bratskih podpornih organizacij, da čim bolj se zakon ne umešava v razrede podpornih ali dobrdelnih društev, tem več prepriča to članstvu samemu, da si uredi plačevanje podpor samo po svoji previdnosti. V tem tudi tičijo največji vzroki da plačujemo izredne naklade v bolniških razredov. Končno nas bodo v to prisilile razmere, za

(Dalej na 6. strani.)

da zadostujejo omenjeni podatki.

Bratski pozdrav vsem članom S. N. P. J. — Charles Benevol, tajnik.

Umrli člani**EMILIA VLAH.**

East Brady, Pa. — Po kratki in mučni bolezni je za vedno zaspala moja ljubljena soproga Emilija Vlah, roj. Trinajstič. Umrla je dne 28. dec. 1926, v starosti 31 let. Bolehalo je šest in na srčni bolezni, na kar ji je neusmiljena smrt pretrgala nit življenja.

Pokojnica je bila doma iz vasi Lužnji, gornji Rukavac, Istra. V starem kraju zapušča oceta, mater in sestro in druge sorodnike in znance. Tukaj v East Bradyju, Pa. mene soprog, se stro Mary in svaka Viktorija Ladetić v Opeksku, W. Va. in vata Josipa Trinajstiča v Renonu, Pa., ter še druge sorodnike in znance. Zahvaljujem se sem sorodnikom in znancem, ki ste s temi ob času njene bolezni in smrti stali ob strani in ne tolažili ter mi pomagali.

Dasi odobravam ta korak, to je da članstvo razpravlja v svojem glasilu, kaj je in kaj ni dobro, v podprtosti organizaciji vendar bi bilo želeti, da bi se članstvo bolj poglobilo v zadave bratskih organizacij, osobito bolniških razredov, ki so vedno imeli deficit v prošlih enoindvajset letih, in to se bo ponavljalo tudi v bodoči, ako jih ne stabiliziramo na trdnejšo podlogo.

Komur je znana zgodovina slovenskih podpornih organizacij, pričakujem vsem za darovane cvetnice in vence kot tudi na hvalo društvi št. 244 v Taylorju, Pa., katerega članica je bila čez 5 let in katero ji je larovala krasen venec. Lepa vana vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za vence in za deležbo pogreba ter zato, ker ste dali svoje automobile na razpolago za vožnjo k pogrebu.

A tebi, draga soproga, želim, da počivaš v miru in naj ti bo ahka ameriška zemlja. — Verjaš in dobra si bila in ostala mi še vedno v spominu. — Soprog.

JOSEPH LESKOVAR

10—14th Street, Racine, Wis.

NA STANOVANJE IN NA HRANO

sprejme Slovenia ali Hrvata; oglašate se osebno na 6352 So. Claremont Ave., blizu Western in 63rd St., Chicago, Ill. — (Ad.)

KLOBASE KRAJSKE KLOBASE

Zopet razpolijam po vse Ameriko izvrstne klobase, kakor je že tako rojakom znano, da so bile moje klobase izvrstne vsako leto, in letos pa bodo še boljše. Denar se vrne onim ki niso zadovoljni. Ujutro se pripovedam za služkinjo. Plača po dogovoru. Katera resno misli, naj piše in naj naslov na: Vdovec, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Ad.)

POZOR ROJAKI!

Slovenki trgovci bodo rojakom zelo ustregli, ako bodo imeli naše klobase v zalogi. Pisite po ceno. Vsa pisma in naročila pišite na:

JOSEPH LESKOVAR

10—14th Street, Racine, Wis.

ZENITVENA PONUDBA.

Slovenec mirnega značaja z lepo vsto denarja, bi se rad seznanil s Slovenko ali Hrvatico v starosti 28 do 38 let, bodisi lekletom ali vdovo z ne več kot enim otrokom v avro ženitve. Tista, ki resno misli naj piše na naslov: M. Slovenec, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Ad.)

DOBRA KUHARICA.

Zelim dobiti službo bodisi v hotelu ali pri privatni družini. Plača in vse drugo se pogovorimo pisemo. Vsa pisma je nasloviti na naslov: Kuharica, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Ad.)

OGLAS.

Dr. Srebrena gora št. 299 S. N. P. J. išče učitelja kateri je sposoben za učiti godbo, in zraven mora biti zmožen za pepovodjo. Kateri je sposoben za to delo naj se oglaši na spodaj označeni naslov.

Mark Tezak, taj.

335 W. 7th St. Walsenburg, Colo.

IZREDEN

člana dr. "Postojnska jama" št. 188 S. N. P. J., John Koluka, vsled društvenih zadev, ker jaz plačujem za njega asessment že eno leto dni. Ker ni nobenega glasu od njega, prosim cenjene rojake, da kdo ve, kaj o njem, da mi sporoči. Ako bo pa sam to čital, naj se mi javi na naslov: Joe Mavrich, P. O. Box 112 — Strabana, Pa. — (Ad.)

NOVI NASLOV

od 1. januarja 1927. naprej

Dr. John J. Zaveršnik

PHYSICIAN & SURGEON

3724 W. 26th St., Ridgeway

Block Building

Telefon: Crawford 2212, 2213.

ORDINACIJSKEURE:

Ob delavnikih od 8. do 4. pop. Izvenčni tok in petek in od 8. do 8. s. vetrav. Ob nedeljah po dogovoru.

Telefon na dom: Lawndale 6797.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Dec. 31-1926) po meni, da vam je naročina po tekla ta dan. Ponovite je pravočasno, da vam lista ne ustanimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljeno vseh napadnega naslova, plišite nam dopisnicu in navedite star in novi naslov.

Najti zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročino.

Naročina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$6.50, pol leta \$3.25, na dane \$5.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leta pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.75.

Člani doplačajo samo 50c na poštnino.

Naročino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNOST**"PROSVETA"**

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

Najzanesljivejše dnevne dežurske vesti so v dnevniku "Prosveće". Ali jih čitate vsak dan?

POZOR SLOVENKE!

Vdovec star 47 let, imam štiri otroke, najmlajši je star 11 let. Imam svojo hišo, nekaj zemlje in domače pridelke. Imam tudi stalno delo. Želim se seznaniti s Slovensko v svetu ženitve, sprejme se tudi dvojvaska in tudi z dvema otrokoma. Ce se pa noče ženiti, jo sprejmim za služkinjo. Plača po dogovoru

SLIKE IZ NASELBIN

Razmere Slovencev v Willardu.

Willard, Wis. — Iz naše farmske naselbine vidimo redko kdaj dopis, dasi nas je tukaj veliko slovenskih naseljencev in bi bilo dobro, če bi se večkrat kdo oglašil ter opisal v Prosveti naše novice in važnejše dogode, ter seznanjal širjo slovensko javnost, kako živimo slovenski farmarji.

Vzrok, da se tako malo oglašajo dopisniki, je največ ta, ker smo farmarji zmeraj zelo zapošljeni s delom na kmetijah. Ne ostaja nam veliko časa za druge stvari, tudi ne za dopisovanje, polegtega so pa še naše roke radi trdega dela precej okorne in smo vsi bolj slabo sposobni za sukanje peresa.

Iz tega se lahko razvidi, kaj se lahko doseže z vztrajnostjo

praviti zemljo za obdelovanje. Kako počasno je to delo in koliko trpijenja da, ve samo tisti, ki je sam poskusil. Vzelo je precej dolgo, predno si je posamezni naseljene izčistil in obdelal toliko sveta, da je na svoji zemlji dovolj pridelal za življeno. Prihranki, ki jih je s seboj prinesel, so navadno kmalu posli, potem pa je pa prišlo poleg težkega dela še stradanje in vsake vrste pomanjkanje. Nekaj prvih naseljencev je vsled tega onemoglo in zapustilo našo naselbino, na njih mesto pa so zopet priali drugi in naselbina je kljub vsem potekom zmeraj rastla. Danes je na Willardu v okolici več sto slovenskih farmarjev, ki večjidel vse dobro uspevajo.

Iz tega se lahko razvidi, kaj se lahko doseže z vztrajnostjo

činstvo lep vtis. Toda domačini župnik, katerega seveda tudi meramo imeti, da imamo koga, ki nas razdvaja in dela razprtije med nami, je postal ljubomoren. Rekel je, da ima samo on pravico govoriti na katoliškem pokopališču. Ta arroganten in nedostojen nastop župnika ob takih prilikah nas je globoko užalil. Težko nam je bilo vsem in prvi hip nismo znali, kaj bi naredili.

In zopet je bilo društvo S. N. P. J. naš rešitev. V društvu smo trdno zaupali in rekli smo, da smo bratje in sestre S. N. P. J. v stanu si nabaviti svoje lastno pokopališče ter ga vzdrževati neodvisno od fare in zadrženega župnika. In to se je tudi izpeljalo. Kupili smo zemljišče na najlepšem prostoru in pogrebi na tem pokopališču so svobodni v vsakem oziru. Ni

dom, kjer se shajamo in obdržujemo naše seje, naše veselice in kateri nam služi za vsakovrstne druge skupne potrebe. Seveda imamo tudi pri tem nasprotne. Nekateri ljudje so že tak, da ne morejo videti nobenega napredka med Slovenci. Nič jim ne ugaja naša zavestnost in naše gibanje v pravcu organiziranja in samosavojitve, kaj je kot trn v peti.

Omeniti moram nekaj tudi iz ožjega dela društva "Slovenski kmetovalec". Lani smo imeli kampanjo za pridobivanje novih članov in takoj spocetka smo dosegli velik uspeh. Dobili smo 30 novih članov v oddelki za odrasle in 50 novih članov v mladinski oddelki. Ob ti prilikah smo jih dali slikati, in ker so na sliki akorjani novi člani, upamo, da jo bo Prosveta

kampanja je zaključena in prepozna je sedaj, da bi popravili, kar smo zamudili. Trdno pa upamo, da bomo kmalu vali spoznali naše napake ter prideli do prepričanja, da je v skupnem delu edini pravi in najboljši uspeh, in da bomo zaradi tega prepričanja v bodoče bolj previndni in prizanesljivi ter tolerantni drug z drugim ter bomo delali za skupno, napredno stvar vsak po svoji najboljši moći, da doprinese svoj del.

Srečno leto 1927 in bratski pozdrav vsem!

Mike Krule, tajnik društva "Slovenski kmetovalec" št. 198 S. N. P. J.

Glas iz Kanade.

Ford City, Ontario. — Društvo "Windgar" št. 588 se je ustanovilo dne 13. junija 1926 v Ford Cityju, Ont., Canada. Ob ustanovitvi smo imeli 17 članov in eno članico in po ustanovitvi se je vsako sejo priglašalo vedno več, prisilcev, kar nas je veselilo, da bomo imeli večje število članov velike organizacije.

S. N. P. J. Ali morali bi že ta dasi izbrati moče, kateri bi vodili trdo in hrabro za naše društvo. V Kanadi nas je precej Slovencev in bresposobnost odganja človeka iz kraja v kraj, kjer bi našel svojo srečo. Ravno pri našem društvu je bilo lepo število članov, ker pa ni stalnega dela, so se moralni odstraniti od nas. Ti, kateri smo ostali takoj, smo vodili društvo po pravilih SNPJ, ali ravno med temi je bilo pa tudi takih, da so bili na zunanjosti strani za društvo, a od znotraj so že dalj časa namenili razdreti. Prišlo je ravno na glavno sejo, katero bi bili moralni sestaviti še pred novim letom in s tem so se izkazali, da so odstopili od društva ravno tisti, kateri so se malo brigali.

In ravno zato nismo mogli se staviti glavne seje poprej kakor 2. jan. Sedaj smo izčistili naše društvo in nočemo takih članov, katerim ne gori srce za naše organizacijo.

Mi hočemo člane, ki se zavedajo za društvo in imajo pojim o tem in da delajo po pravilih S. N. P. J. ali še nas je ostalo članov, kateri stojimo trdo in se borimo in se bomo borili za naše organizacijo S. N. P. J.

Ravno zato se bomo borili, da se izkažemo članu in naši bodočnosti in da bodo videli še naši potomci, da smo bili člani, katerim je gorelo srce za naše društvo in za ponos naši organizaciji S. N. P. J.

Sedaj smo izčistili naše društvo in razdružili v 1927 za naše organizacije. — George Matešič, zapisnik.

Popravek k dopisu glede maškaradne zabave društva "Nada".

Chicago, Ill. — V predzadnjem srednjem številku Prosveta sem opazila dopis tikajoč se prihodnje maškaradne veselice društva "Nada" št. 102 S. N. P. J.

Z veseljem sem prečital dotični dopis, toda ko pridev k stavku, v katerem društvena predstavnica omenja, koliko so vredna darila, ki so pripravljena za masko, se mi je pa čelo zmrzlo,

in se je začelo nepotrebitno debatanje in razdiranje naše slike, ker nam je veliko škodilo v kampanji in na našem drugem društvenem delu. Namesto da smo se prepričali in da smo dopustili, da se je med nas zasedlo strankarstvo, bi gl. uradu prav razložili položaj in tam bi nam gotovo poskušali kako pomoci iz zadrege. Saj so še zmeraj storili vse za nas, kar je bilo prav, in prepričani smo lahko, da bi nam tudi v tem slučaju in da nam bodo pomagali ob vsaki priliku v bodočnosti.

S tem pozdravjam člane in članice in kljčem, da se borimo bolj v 1. 1927 za naše organizacije. — George Matešič, zapisnik.

Bridgeport se prebuja!

Bridgeport, Ohio. — Naša naselbina je postala nekako živahnna v kulturnem in političnem polju. Dramsko društvo "Orel"

je imelo na Silvestrov večer dve predstavi, eno slovensko, namesto "Pogodb" in eno v angleškem jeziku, "Miss Molly". Oba sta prav dobro uspeli in občinstvo je bilo zelo zadovoljno s predstavami, kateri tudi s plesnim in drugim programom.

Seveda pri vsaki predstavi, ki jo imamo tukaj v slovenskem jeziku, igra glavno vlogo rojak John Sovko, ki je eden najboljših ligralcev, kar sem jih še videl.

On jo rešil vlogo, pa naj bo še tako težka. Zato izrekam častite, ker njemu kakor tudi ostalim ligralcem v članom društva "Orel".

Druži dan, to je na novega leta dan, se je vrnila konferenca socialističnih klubov J. S. Z. in društev izobraževalne akcije. Ob 10. so se zbrali sodruži in rojaki v društveni dvorani. Potek konference mi ni dosti znan, ker iz tehničnih vzrokov se konference in shod, na katerega bi dobili enega glavnega odbornika za govornika. Veselica in shod bi se vrnila sporazumno z vsemi društvi S. N. P. J. v vzhodnem Ohio. Kraj bi bil Bridgeport, ki je nekako središče okrožja. Društvo je zvilo odbor štirih župnov, ki imajo našo dosegli spoznamo z vsemi društvi ter dočiniti, kdaj in kako se privede vrati. To je velikega agitatora pomena za S. N. P. J. Jaz sem to samo še malo pojasnil.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila
1904

Podpora Jednota

Incorp. 17. Junija 1907
v državi Illinois

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cinkar; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vogrich; urednik glasila Jože Zavrtanč; upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6238 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODSEK:

Frank Somrak, predsednik, 996 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Aleš, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupančič, 2627 S. Ridge-way Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK:

John Goršek, predsednik, 114 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Trdič, Box 22, Strabane, Pa.; Tony Shragal, R. F. D. No. 1, Johnston City, Ill.; Frank Podboj, Box 61, Park Hill, Pa.; Anton Sular, Box 104, Gross, Kana.

BOLNIŠKI ODSEK:

OBREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VEHODNO OKROŽJE: Joseph Zorko, R. F. D. 2, Box 120, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1169 E. 76th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE: Jacob Baloh, R. R. 8, Box 88, Pittsburg, Kan., na jugozapad: Frank Klun, Box 958, Chisholm, Minn., na sever-zap.: John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zajc, predsednik, 3629 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medvedčík, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Hrast, 448 National Ave., Milwaukee, Wisc.

Zdravilni odbor:

Frank Vidmar, predsednik, 7434 W. 63rd St., Argo, Ill.; John Olip, 348 S. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Geshel, 3932 So. Broadway, Denver, Colo.

POZOR! — Korespondenca z glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posegi gl. predsednika, se nanašajo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOV: Bolniški tajnik S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičajo gl. izvrševalnega odbora in jednotne vobbe se nanašajo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se podlijejo na naslov: Blagajnik S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj podlijejo na gl. porotni odbor na naslov: John Goršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vse dopisi in drugi spisi, nazašnili, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi z glasilom jednotne, naj se podlije na naslov: "PROSVETA," 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

tudi na silvestrov zabavi socijalističnega (ne slovenskega) kluba, tudi popravek k dopisu) klubu št. 1 J. S. Z.

Nadalje se omenja v dotednjem dopisu, "da je grozje letos dobro obrodilo". O, to pa rada verjamem, in 'ako bo kdo dvomil o tem se bo lahko sam prepričal, kô pride "Miss New York" v družbi z "Miss Kalifornijo" tudi na to veselico.

Po svoji skromni moći bosta zabaivali vse one, ki bodo potrebeni zavade in okreplila v tekocem stanju. In kdorkoli se bo zabaival z omenjenima dvema gospodinjama, ta se ne bo kislo držal v kakem kotu, o tem bodite le prepričani.

Glede drugega bom pa že še poročala; vsega naenkrat ne smem in tudi nočem ne; ako ne verjamete pa pridev pogledat. Na svidenje! — Članica veselilnega odbora.

Bridgeport se prebuja!

Bridgeport, Ohio. — Naša naselbina je postala nekako živahnna v kulturnem in političnem polju. Dramsko društvo "Orel" je imelo na Silvestrov večer dve predstavi, eno slovensko, namesto "Pogodb" in eno v angleškem jeziku, "Miss Molly". Oba sta prav dobro uspeli in občinstvo je bilo zelo zadovoljno s predstavami, kateri tudi s plesnim in drugim programom.

Seveda pri vsaki predstavi, ki jo imamo tukaj v slovenskem jeziku, igra glavno vlogo rojak John Sovko, ki je eden najboljših ligralcev, kar sem jih še videl. On jo rešil vlogo, pa naj bo še tako težka. Zato izrekam častite, ker njemu kakor tudi ostalim ligralcem v članom društva "Orel", da pristopijo v klub, ker naseljenci sta tudi za 150 Slovencev, ali klub ima pa samo 12 članov.

Kaj je vzrok? Stejemo se, da smo napredni. Ce smo, moramo pokazati, kam spadamo. Po mojem mnenju si lahko še tako napred, pa če ne podpira delavskega časopisa in ne spada v socialistično stranko, naprednosti ni. Samo čez farje in cerkev zabavljati, to se ni nobena naprednost. Zato, dragi rojaci, pokazimo, da res tudi v Bridgeportu živi duh naprednosti.

Pristopite v klub št. 11 J. S. Z., katerega se se zdaj vrže obnovljivo in edino delavsko stranko. Sodrug Joseph Snay je apeliral kot tajnik kluba št. 11 J. S. Z., da pristopijo v klub, ker naseljenci sta tudi za 150 Slovencev, ali klub ima pa samo 12 članov.

Kar sem opisal o konferenci in shodu, je bolj kratko, ker potek konference in konec veselilce mi ni znan dosti. Upam, da bo podrobnosti opisal odbor konference.

Zdaj k društvenim razmeram. Društvo "Edinost" št. 13 je v nedeljo 2. januarja na svoji redni seji napravilo velik korak za napredok. Namreč prvič namestava dr. št. 13 napraviti veselilce in shod, na katerega bi dobili enega glavnega odbornika za govornika. Veselica in shod bi se vrnila sporazumno z vsemi društvi S. N. P. J. v vzhodnem Ohio. Kraj bi bil Bridgeport, ki je nekako središče okrožja. Društvo je zvilo odbor štirih župnov, ki imajo našo dosegli spoznamo z vsemi društvi ter dočiniti, kdaj in kako se privede vrati. To je velikega agitatora pomena za S. N. P. J. Jaz sem to samo še malo pojasnil.

(Dalej na 6. stranici)

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevnem potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da ne vam ne ustavi list.

ČLEN XXI. PRAVIL SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Zelo važna je tudi 20. točka tega člena, ki se glasi:

"20. Član, društveni ali gl. odbornik, ki ve, da je kateri član, društveni ali gl. odbornik kršil katero točko pravil in ga ni obtožil pri društvu ali pri gl. nadzornem odboru, zapade sam kazni."

Veliko je vzrokov, da se je ta točka sprejela na zadnji konvenciji v Waukeganu. Najvažnejši vzrok je seveda ta, da člani bolj pazno čitajo pravila in jih ne kršijo. Za organizacijo samo pa ni nič manj važno, da se odpravi opravljanje članov, namigavanje, sumničenje v organizaciji, kajti organizacija, ki trpi, da se gloda od znotraj, je pričela kopati grob sama sebi.

Ako vem, da je moj prijatelj, sorodnik, sin ali žena ali pa oče ali mati n. pr. prejel po krivici bojniško podporo, ali napravil gmotno škodo S. N. P. J. na kateri drugi način, ali je pa kršil katero drugo točko v pravilih, tedaj je moja dolžnost, da ne molčim o tem, ampak povem odprto in brez strahu na pristojnem mestu, da se stvar preiše v tako zaveže jezik nasprotnikom S. N. P. J. in obvarujejo moralne ali pa gmotne škode.

Kdor izmed članov, društvenih ali gl. odbornikov ve, da je kateri član, društveni ali glavni odbornik kršil katero točko pravil S. N. P. J. ali ji storil gmotno ali moralno škodo, ki je kaznjiva po njenih pravilih, naj nastopi pred društvom ali pa glavnim odborom v interesu S. N. P. J.

Vedeti pa pomeni vedeti, to je, da sem prepričan in imam dokaze, da je član, društveni ali glavni odbornik res kršil pravila, ne pa da bom sumničil in se kasneje izgovarjal, nisem vedel, ampak tole sem slišal, v tej in tej družbi, o kateri sem že pozabil, kdo se je nahajal v nji, ko smo se pogovarjali o stvari. Vedeti pomeni, če smo se v družbi pogovarjali o kateri stvari, da tudi vem, kdo se je nahajal takrat v družbi in kaj je kdo govoril, da lahko navedem priče, ki potrdijo to, kar sem jaz povedal.

Točka ima namen preprečiti nizka maščevanja. Kaj je nizko maščevanje? N. pr.: Pred tremi leti sem slišal nekaj zvoniti o bratu N. N., ko smo se nahajali v veseli ali pa resni družbi. Takrat je bil brat N. N. moj prijatelj. Ker je bil moj prijatelj, pa nisem nastopil proti njemu. Po treh letih nisva več prijatelja, pa se spomnim, kaj se je govorilo v oni resni ali veseli družbi pred tremi leti, pa grem in obtožim brata na seji pri društvu ali pa pričem o njem trositi reči, ki sem jih slišal pred tremi leti, a ker je bil brat N. N. moj prijatelj, se nisem niti prepričal, če je to resnica, kar so govorili o bratu N. N. Tisti, ki smo tvorili pred tremi leti družbo, smo se pa razšli že na vse kraje. Eden je umrl, drugi je odrinil proti zapadu, tretji proti vzhodu itd. Ako tako ravnam, ne ravnam tako zaradi tega, da jednoti ohranim dobro ime, jo obvarujem gmotne ali moralne škode, ali da se vpoštevajo pravila S. N. P. J., ampak samo izgolj maščevanja. Z bratom N. N. nisva več prijatelja in zato sem nastopil proti njemu. Ampak nizkota mojega dejanja tiči v tem, ker se pred tremi leti, ko sem slišal govorico, nisem niti prepričal, ali je res, kar sem slišal, zdaj po treh letih, ko ne vem, ali je stvar resnična ali ne, pa nastopil proti bratu N. N., ker nisva več osebna prijatelja.

Ce sem jaz pred tremi leti vedel, kaj so mojega prijatelja brata N. N. dolžili, pa nisem nastopil proti njemu, sem sam kršil 20. točko XXI. člena pravil S. N. P. J.

To je samo ena primera, naštel bi se pa lahko takih primer dvajset ali pa še več. Kdor pazno prečita to točko in jo študira, jo tudi razume. Na kratko povedano, ta točka pomeni, kadar gre za koristi jednote, so najprvo koristi jednote, potem dolgo časa ni ničesar, in nato šele pridejo prijateljski in sorodniški stiki. Jednotini interes si so pred vsemi prvi in glavni.

Eden in dvajseto točka tega člena prepoveduje društvom se udeleževati oficijelno cerkvenih slavnosti. Ta točka je sicer zapopadena že v načelni izjavi. Povedano je bilo že v drugih člankih, da se morajo nekatere stvari povedati po dvakrat ali še večkrat, ker jih nekateri člani ne razumejo ali jih pa nočeno razumeti, da se vpoštevajo, kar načelna izjava tako jasno in razumljivo pove, da

o umevanju načelne izjave ne more biti nobenega dvoma. Ta točka torej le podrobnejše razлага, kar načelna izjava pove. Ta točka se glasi:

"21. Društva izvrše kaznivo dejanje, če se oficijelno udeleži cerkvenih slavnosti ali kakih prireditev ali slavnosti in prireditev katoliških društev, ki se prirede v propagandistične svrhe, ali če dajo blagosloviti svoje zastave. Taka društva se lahko kaznujejo z ukorom, suspenzijo ali izključitvijo."

Vsek član ima pravico pripadati kot posameznik h kateri veri hoče. Nihče mu ne brani kot posamezniku izvrševati svojih verskih dolžnosti. Kot posameznik in član cerkvenih organizacij se lahko udeleži cerkvenih slavnosti. Prepovedano je društvom udeležiti se oficijelno, t. j. kot društva S. N. P. J., cerkvenih slavnosti ali prireditev ali slavnosti in prireditev katoliških društev, ali če dajo blagosloviti svoje zastave.

Vršil se je shod v nekem ohijskem mestu v bližini držav Pennsylvanija in Zapadna Virginija. Na shodu je govoril urednik "Prosvete". Dvorana je bila polna. Po končanem shodu je vprašal urednik nekega brata, kako je zadovoljen z udeležbo shoda. Brat mu je odgovoril, da je bila udeležba izvrstna, kajti na shodu so bili Slovenci, ki jih niso videli v tej dvorani pri prireditvah S. N. P. J. že deset do petnajst let. Urednik je vprašal, kaj je temu vzrok in brat mu je pojasnil, da je bila pred enim tednom velika prireditev katoliških društev in da so na shodu nekateri znani glavni odborniki klerikalne jednote strašno udrihali po S. N. P. J. in njenih glavnih odbornikih. Naslikali so jih kot izmeček človeštva, ki ni vreden, da ga nosi zemlja. Ti katoliški Slovenci so prišli, da se prepričajo, če ste res taki, kot so vas naslikali. Zdaj seveda se zgražajo nad svojimi lastnimi voditelji in menijo, da jim je žal, da ne morejo pristopiti k S. N. P. J., ker so prestari, je pripovedoval brat.

Povsed se ne more to izvršiti, da bi se shod vršil teden kasneje, ko so klerikalci z golido gnojnico oblivali S. N. P. J. in njen glavni odbor. Zato bi Slovenska narodna podpora jednota res nespametno ravnala, da bi dovolila, da bi se njena društva oficijelno udeleževala cerkvenih prireditev in slavnosti, ali slavnosti in prireditev katoliških društev v propagandistične svrhe, ko se na takih prireditvah in slavnostih meče blato v S. N. P. J. in njen glavni odbor, nikogar pa ni tam, ki bi klerikalnim propagatorjem priložil gorko moralno zaušnico, ki bi tako držala, da bi v naselbini izgubili še tisto malo število privržencev, ki jih imajo.

Takov po končani konvenciji so klerikalci v svojem glasilu zavijali to točko in hujskali člane S. N. P. J. — (Dalje prihodnjič.)

SLIKE IZ NASELBIN

(Nadaljevanje s 3. strani.)

da morda društva že lahko na prihodnjih sejah razmotrovajo. Druga korespondenca našega odbora sledi v Prosveti in potom pismenega obveščenja, če se društva z nami strinjajo. Seveda, če se ne bodo, mi stvari vse eno ne bomo opustili. Druga reč je, kar je društvo št. 13 ukrenila na isti redni seji, da si ustanovi svoj godbeni odsek. To ti je pa zopet korak napredka, ki si ga lahko društvo šteje v ponos sebi in naselbini. Posebno za mladino! Sklenjeno je bilo, da član godbe mora biti član društva. Tukaj je dosti godbenikov, ki so slovenskega naroda, ki se jih morda zna pridobiti v S. N. P. J. Smisel ima dober načrt, samo da bi se res urešnili. In lahko se, samo dobre volje je treba in poguma. Že zdaj spada k društvu šest članov, ki so vsi bili pri različnih poljih, mi kot národ do danes pa le na kulturnem in družabnem, ako spregledamo naše jednote. Čas je prišel, da se utrdimo kot narod tudi na gospodarskem polju! To pa nas privede do resnega vprašanja naše bodoče Slovenske narodne banke.

Ce imamo svoj lastni narodni dom v Clevelandu, zakaj bi ne smeli imeti tudi lastne slovenske narodne banke? Ce lahko imamo na miljone in miljone denarnega prometa z lokalno Union Trust Co. in našimi privatnimi slovenskimi bankami, zakaj naj bi istega ne imeli potom slovenske narodne banke? Ce smo gospodarsko res tako močni, zakaj naj bi ni vporabili te silovite moći v delokupno narodno korist! Ako ustanovimo slovensko narodno banko, želi bomo profit vsi mesto tiste male privatne skupince, katera razpolaga z našim denarjem. Naša gospodarska moč je danes koncentrirana v rokah male skupine zasebnikov, zato, ker se nismo zedinili in zdržali svoje orjaške gospodarske sile. Temo lahko takoj odpomembemo, da nemudoma začnemo z neobhodno potrebnim delom in pospešitvijo, da se čim prej urešniči ideja slovenske narodne banke.

Chaplin je 16krat milijonar. Los Angeles, Cal. — Charlie Chaplin, znani filmski komedian, ima okrog šestnajst milijonov dolarjev premoženja. Njegovi letni dohodki znašajo čez pol milijona. Tako pravi njegova žena Lita, ki ga toži za ločitev in zahteva zase pet milijonov dolarjev.

Da je ta ideja izvedljiva, so nam porok nenačadno uspešne

narodne banke drugorodcev v tej deželi. Te uspevajo in vračajo vsestranski dobitek nazaj v narod, ki omogoča njih obstoj in razvoj, ne pa v polne in ne-nasitne malhe privatnih oseb, katerih glavni namen je, nagrabiti čim več denarja, ne pa vsepljočna pomoč poedincem naroda. Vkljub strogim zakonom ne bi nam bilo težko izposlati bančne poslovnice, kajti država se vedno raje da "charter" našodu kot pa zasebnikom. Nobenega dvoma ni, da bi takoj pri otvoriti te banke ne imeli na letno delniško sejo S. N. D., z eno samo zahtevo — slovensko narodno banko!

Ker bo treba idejo obdelati v javnosti do jedra, se bom še oglasil, kakor hitro mi bosta prička in čas dopustila. Do tedaj pa vse razmišljajte o neobhodni potrebi narodne banke ter pride na letno delniško sejo S. N. D., z eno samo zahtevo — slovensko narodno banko!

Joseph A. Siskovich, direktor S. N. D.

Listnica uredništva.

Cooperstown, N. Y. — M. S. — Prosveta ni društvena poroča. Prečitajte člen XX. in iz njega se podučite, kako je vam treba nastopiti na poziv društva št. 593. Dokazi, kot so povedani na prvi strani pisma, se ne morejo priobčiti v listu, akotudi so rešnici, ker je list soodgovoren za vsebino v njem. Poslužite se člena XX. pravil S. N. P. J. in dobili boste zadoščenje. Po zdrav!

Pittsburgh, Pa. — Dr. J. V. Grahek. — Vaši dopisi, o katerih pravite, da boste z "eksperimentnimi" pričami dokazali, da je resnica, kar ste pisali, bodo pridobili vse tiste miljone, ki so danes vloženi po različnih bančnih oddelkih velike Union Trust Co. Močni bi postali — da, neodvisni! Naredi bi diktiral kako in kaj, na mesto skupine. Narodova pest bi postala močna. Vsak lastnik kake hišice bi posloval potom naše banke. Trgovci istotko. Posojalo bi se vsemu narodu, vsakemu poedinem, da si pomaga do hišice. Banka bi tudi posiljala denar v starji kraj in poslovala z ondotnimi zanesljivimi bankami. Samo s tem bi prihrali posamezniki na tisoče in tisoče dolarjev vsako leto, kajti denar bi posiljali po najdostopnejši minimalni ceni.

Slovenska narodna banka bi v teku časa osredotočila našo gospodarsko moč. Della bi jo med vsemi. Poslovni jezik bo slovenski, izvzemši slučajev kjer zakon drugače zahteva. Vsi bi bili pred njo enakovredni in enakopravni. Posledice vsega tega bi bila velikanska letna korist, ki bi se merila v dolarjih in v zadovoljnosti celega naroda.

In kdo je poklican, da se bavi in redi to idejo kakor hitro moč? Nihče drugi kot Slovenski narodni dom v Clevelandu! V tej narodni korporaciji je že danes združen glavni del naroda. Da, v to korporacijo so interesarani skoro vsi Slovenci v Clevelandu ne samo moralno, pač pa tud gmotno. In ta dom ima kot naša za to prizadeleni kongres. Članstvo S. N. P. J. je bila posmrtna leštvec Bratstva Kongresa pričnega. Članstvo S. N. P. J. je jo prejelo. Torej je zasluga članstva S. N. P. J. in ne Vaša, saj niste bili takrat član S. N. P. J., da je bila posmrtna leštvec Bratstva Kongresa uvedena pri S. N. P. J.

Ako imate kakšne dokaze za Vašo trditve, jih predložite sejji gl. odbora S. N. P. J., ki prične dne 31. januarja t. l., pa naj te dokaze podpirajo "eksperti" ali pa ne. Seje so javne, torej se bo v Vaših dokazih razpravljalo javno in ne za zaprtimi durmi.

To je tako razumljivo povedano,

da lahko te stavke razume vsak človek.

Dozdaj niste poslali še prav nobenih dokazov uređenju,

ampak to, kar pišete, so samo trditve, ki jih pa niste podležali z dokazi. — Pozdrav!

Predstava "Zlatarjevo zlato."

Chicago, Ill. — Jugoslovansko prosvetno udruženje bo v nedeljo dne 16. t. m. priredilo veliko zabavo s predstavo v dvorani C. S. P. S. na 18. ulici in May st. Vprizorjena bo velika petedjetanska drama s sedmimi slikami, "Zlatarjevo zlato," ki je dramatizirana po istoimenskem romanu Avgusta Senoa. Po predstavi bo prostota zabava in plaz.

"Zlatarjevo zlato" je znamenita hrvaška povestna drama,

katera je predstavljena v Ameriki prvikrat.

Igor bo izvajal "Jugoslavenski Radnički Dramatski Zbor "Nada". Drama je velika tudi po številu igralcev,

kajti nastopa jih okoli 40.

Drama sama je izvanzredno simpatična, lepa in pretresljiva, ki izvablja solze in smeh.

Vstopnina k igri stane pri predprodaji 75c,

pri blagajni po \$1.

Pred vprizoritvijo bo kratki

govor o pisatelju Avgusto Seno.

Govoril bo George Kutuzović.

Predstava začne ob treh

predstavnikom, ki bi

OFICIJELNA NAZNANILA S. N. P. J.

POJASNILA, NASVETI IN DRUGO.

Naša mladina v našo jednoto.

Da ima S. N. P. J. izvrsten mladinski oddelek, v katerem najdejo člani najboljšo priliko za zavarovanje svojih otrok, to očividno ni še vsem dobro znano. Saj iz števila otrok, ki jih imajo naši člani ter iz skupnega stivila otrok zavarovanih pri jednoti, se da precej dobro soditi, da je tako. Zato je potrebno, da zopet spregovorimo nekaj besed o našem mladinskem oddelku in ugodnostih, ki jih imajo otroci naših članov pri jednoti.

Mladinski oddelek smo ustavili iz treh važnih razlogov. Prvič vsi najraje vidimo, da so naši otroci zavarovani tam, kjer smo mi, samo ako je to mogoče. Zato smo sklenili, da poskrbimo, da bo to tudi pri naši jednoti mogoče. In to se je izvrsilo. Potem je važno, da je naša mladina zavarovana kakor najboljšo mogoče. In tudi za smo poskrbeli. Upeljali smo sistem mladinskega zavarovanja, ki ni samo zelo prikladen za naše razmere, temveč nadkliruje po svoji kakovosti in ugodnostih mladinski oddelek vsake druge nam znane organizacije. Najbolj važno pa je to, da smo hoteli poskrbeti, da bo naša organizacija s tem avtomatično rastla in se pomnoževala z mladim naraščajem. In tudi pri tem smo bili uspešni.

Naš mladinski oddelek je pokazal v teku svojega kratkega obstanka krasen uspeh. Uspeh na članstvu, uspeh na premoženju in uspeh v sistemu. Toda pri tem ne smemo ostati. Naš mladinski oddelek še ni dovršen in ni izpopoljen. Potrebuje še novih članov in otroci, ki še niso vpisani, potrebujejo naš mladinski oddelek. Vsaka organizacija potrebuje mlad naraščaj. To je edino upanje na bodočnost in edina sigurna garancija za vse podpore in druga dobrote, ki jih pričakujemo od naših organizacij. Nobena zavarovalna družba ne more jamčiti za vse obligacije brez naraščaja, in brez naraščaja ne smemo biti mi. Za naraščaj pa najboljšo poskrbimo, ako vpišemo in zavarujemo vse naše otroke pri naši lastni organizaciji. Jednotna je najboljša za nas in bo najboljša za naše otroke. In z našimi otroci v naši jednoti zasiguramo najboljšo sebe in svoje otroke ter najboljšo poskrbimo za dobro in cetočo bodočnost S. N. P. J.

Jednota delavska, "inšurenc" ni.

S. N. P. J. je poznana širom dežele kot organizacija, ki ima za delavko ljudstvo najbolj prikladen zavarovalni sistem, za mladino in za odrasle. To vedo seveda najboljše naši člani sami, ki so se že tolkokrat lahko prepričali o tem, in to nam priznavajo tudi drugi, celo naši nasprotniki. In vprito tega bi človek mislil, da ima vsak član svojo otroke vpisane v jednotni mladinskem oddelku. Pa jih nima. In to ni prav. To je krivica, ki jo dela tak član sam sebi, svojemu otroku in svoji jednoti.

Naprej torej za naš mladinski oddelek! Skrbimo, da bo zapisan v jednoto vsak otrok naših staršev! S tem bomo pomagali največ sebi in našim otrokom, našim sovražnikom pa da li močan gospodarski sunek. "Svoji k svojim" naj bo zmeraj naše geslo!

Vincent Cainkar, predsednik S. N. P. J.

The Young S. N. P. J.

"YOUNG AMERICAN" WRITES OF HARD TIMES IN DETROIT.

Detroit, Michigan.—Since I cannot write in Slovenian, I have to write in American, so that everyone can know how it is to get work here at present. There are several thousands of people out of work, and they crowd wherever they hear that work can be obtained. Last Monday, that was January 3rd, I started out for work also. I came to the Dodge Bros. plant. Several thousands were there already at 6 o'clock. I never saw a crowd like that looking for work. Why, my eyes simply opened twice to see whether they were misbehaving in seeing right. While we were waiting for the gates at the employment office to open, it was very cold. The people stamped their feet to keep warm, so they started to yell and push trying to hurry the men to come and open the gates to let them through, so as to ask for work and be on their way, if work was not obtained. They let the women in front of the crowd, then they started to push and just about squeezed a woman to death against the wire gate. The policemen could not do anything, so they called the fire department to come and help them get away from the gates and be on their way. They came and told the mass to move on, or they would get the hose and throw water on them. In a short time they all moved away; as it was cold, they would rather get out of the way than get wet. Luckily I got out of the way before the fire department came.

After all, no woman was hired; just about fifty men, maybe a few more or less.

This morning (Jan. 5th) I went to the Dodge Bros. plant and again I saw the same old reply, "No girls wanted today." Only men who had passes! I would like to know where they get their passes. My brother is out looking for work also. He was going to school, but my father said that he will have to quit and obtain work, as he can't make a living for five and more, because he doesn't make enough for food, rent, etc. Just think, how can one pay about fifty to sixty dollars the average rent, and furthermore, for coal and food for the whole month, and only earn twenty-five to thirty dollars a week.

My parents, 2 brothers and one sister, my husband and I, all belong to the S. N. P. J. No. 564. The lodge No. 564 was started in 1926, one year ago. It is called the "Young American Slovenians," as the members are mostly American born. The lodge has made quite a bit of money, and is giving a banquet now, as it was stated before in the "Prosveta."

I am very glad I belong to the S. N. P. J. I have been in it ever since I can remember.

Ending this letter I hope to hear the news from other places in U. S. of how work is there.

Fannie Berry.

BEG PARDON!

Detroit, Michigan.—I wish to add a little, or rather correct an article which was published by the Publicity Committee of 1926. Through some unknown cause to me they forgot to announce, that Sister Josephine Bosich will again be the Recording Secretary for Lodge 564. I am sure her minutes were as best as anyone could have done them. Sister Bosich, keep on; your work in the past year was remarkable.

Here is another poem by Mr. Kinison of Birmingham, Mich.:

Give and Take.

Bill joined a lodge and paid his dues; But as regards attendance,

As time rolled around, his brothers found

They couldn't put dependence.

He seemed to think if dues were paid It filled his obligation.

He seemed to miss, somehow, that this

Was just a mere foundation.

And when it came to doing work,

He counted on the others.

(And, by the way, in this I'll say,

He had a lot of brothers!)

And when they asked for volunteers To give some job attention,

It wasn't Bill, who said: "I will."

I scarcely need to mention.

Well, time moved on. Bill didn't change.

He also did some kickin'.

And then, alas, it came to pass.

With sickness he was stricken.

And as he lay in cruel pain.

From which they couldn't free him.

He'd sob and sigh and wonder why

So few men called to see him.

Oh, when will people come to learn; Let them, themselves, have striven To do their bit—when they are hit,

Help won't to them be given.

It's just as true as true can be,

We see it every minute.

Life won't return what we don't earn,

But just what we put in it.

This poem was given to lodge 564 with compliments from Brother Semrov of lodge 121.

Fraternally yours,

Jeanette V. Kenick, Secy. 564.

Secure New Subscribers for the "PROSVETA!"

Vincent Cinkar, President SNPJ.

THEY WANT MORE.

A large group of Pioneers and their friends assembled at the Cicero Station of the C. B. & Q. R. R. on the morning of January ninth for the beginning of a day of outdoor pleasure. The newly fallen snow had changed and freshened everything, and it was indeed a cheery setting for our day. Those of you who were so unfortunate as to remain in the city for one reason or another, may be interested in knowing just what we did all day.

From the station at Clarendon Hills, we hiked to Andrew Kobal's cottage, a distance of about two miles. Here we set up housekeeping, not so hard a task, as several of the members had left in advance of the group, and upon our arrival we found a roaring fire and everything nice and warm. Several of the boys built a huge fire outdoors while some of the girls prepared lunch, after which the whole crowd started out right merrily for the skating pond. The distance seemed great to many, but it was in reality little over a mile. However, it was real hiking; up a hill, down into a shallow ravine, across a plain, and up another hill—

The pond was large enough to accommodate many times our number, and the ice in excellent condition. We never knew what talented members we have among us. Some of them are real skaters, while some others provided plenty of amusement for the "watchers" around the fire.

Upon our return from skating, supper was served. The hot coffee seemed especially appropriate. A violin provided music for dancing, which warmed up even the coldest feet. By this time, the twilight had descended, and we had an opportunity to witness the grand display of nature at nightfall; the beautiful horizon; lights twinkling from the lonely houses; the rolling prairie casting shadows, vaguely mysterious—

To conclude our day, we gathered around the fire and sang until someone suggested an Indian war dance. In an instant, everyone was in line and letting out the wierdest shrieks and yells as if to throw challenge to the winds that the Pioneers were present and predominating. Telling this story is hard, 'cause we cannot tell it all. Believe us when we say that it was a happy crowd which went its way back to the little station for the return to the city. Tired? Perhaps; but unanimous in proclaiming it a day well spent, and all eager for a similar outing in the near future. Publicity Committee Pioneer Lodge, No. 559.

BRO. GRAHEK IS "WILLING."

It gave me great pleasure to learn that Mr. Vincent Cainkar, Supreme President of the SNPJ, would visit our city on or about January 29th, 1927.

It would be very appropriate if the members of the SNPJ, living in the vicinity of Pittsburgh, were called to the meeting, and have Mr. Vincent Cainkar, Supreme President of the SNPJ, explain the bond transactions which have been before the public the last few months. I would be very glad if Mr. Cainkar would come prepared. The members of the SNPJ are entitled to know what is going on, and I will be on hand with expert witnesses to prove what I have claimed in my articles in the Prosveta, some of which have not up to this time, been published, for reasons unknown to me.

If Mr. Cainkar finds it inconvenient or impossible to attend this meeting, I wish he would advise the man who is going to represent him, about the bonds so that he may be able to speak on this subject for I expect to bring it before the members at this opportune time.

I hope Mr. Cainkar does not disappoint me. I want to meet him face to face, say what I have to say not behind his back, but before him and the members of the SNPJ and their friends.

Please, Mr. Cainkar, lay aside any other engagements that you may have for this date, come prepared and let us discuss these things for the benefit of the members, as friends. Let he who is guilty of misconduct or misrepresentation suffer the consequences.

Dr. J. W. Grahek.

Member of Lodge No. 118.

Answer:—I was invited to be present at the banquet given by the lodge No. 118, not to have a debate about bonds with any individual. No individual member has a right to demand that and we are not making any exceptions for Dr. Grahek. Brother Grahek is to me just like any other member—no better—no worse—and he is not going to have any special privileges. There will be a meeting of the Supreme Board of the SNPJ on January 31st, 1927. If there is any misconduct or misrepresentation on my part or on the part of any other officer of the society, that is the place to try it and demand punishment for those that are guilty. Brother Grahek was called upon to furnish proof for his charges and will be given an opportunity to bring his "expert witnesses" before a proper authority and at the right place. A banquet, given by a fraternal lodge, is by no means a proper place for investigation, trials and passing sentence. And Dr. Grahek ought to know that.

This poem was given to lodge 564 with compliments from Brother Semrov of lodge 121.

Fraternally yours,

Jeanette V. Kenick, Secy. 564.

Secure New Subscribers for the "PROSVETA!"

Vincent Cinkar, President SNPJ.

A LITTLE NEWS FROM BADGERS.

Milwaukee, Wis.—It seems as though all the other American speaking lodges are more active than we are.

Now, I wonder if we couldn't do something to liven up our members. But this can only be done with close co-operation amongst ourselves. It is impossible for me to plan anything definite for the future, because I haven't the power to carry out the plans without the help of the others.

Now, I want to ask all the members to attend our next meeting, so that we can all work out our problems together, and that we can become more active.

Many of the "Badgers" attended the dance on Silvester eve., given by lodge "Sloga" No. 1, J. S. P. Z. There we have seen how they have organized the youngsters in an athletic club for the boys and acting and singing for the girls.

It was wonderful to see them in their respective acts, and I've been wondering whether our lodge would be able to take the initiative amongst our members and do something similar.

We can do it if we want to, and I hope that our members will be with me to carry it out.

That's why I want to see every member at our next meeting and to hear your opinions on this subject.

An important part of our next meeting will be the installation of our new officers for the coming year.

The entertainment committee promises something nice for the attending.

Also, there will be a nice present for the lucky member attending the meeting.

Before ending, I wish all of the American speaking lodges a prosperous New Year.

For the Badgers, I want to remind you of the date for the next meeting, which shall be held at the usual place on Jan. 14, at 7:30 P. M.

Fraternally, Joe Radelj Jr.

LINCOLNITES GIVING A DANCE SATURDAY.

Springfield, Ill.—We are starting the year right by holding a dance Saturday evening at the Slovenian National Home building, at Eleventh and Kansas, and heartily invite our many friends and also their many friends to enjoy themselves to the fullest extent with us.

The new entertainment committee is on the job and working hard to make this occasion a most delightful one. Good music is being provided—merely a pair of gum rubber diaper pants, and say, what did he do? He immediately made the announcement that they "were secon-handed." This was his trick to find out who brought the gift, but he was foiled, as everyone laughed. Someone suggested that he should use it as a bathing cap. "Do not flatter me, brother, my ears do not need to stick out. Surely, you cannot. Come on, join us, and be merry with us, blues-chasers.

Remember, Saturday, Jan. 15.

Last Friday, at the meeting, all the members present surely enjoyed themselves. We had, at our social hour, a Christmas grab-bag game, and one of the members received—what? What would you guess? Merely a pair of gum rubber diaper pants, and say, what did he do?

He immediately made the announcement that they "were secon-handed."

This was his trick to find out who brought the gift, but he was foiled, as everyone laughed. Someone suggested that he should use it as a bathing cap.

"Do not flatter me, brother, my ears do not need to stick out. Surely, you cannot. Come on, join us, and be merry with us, blues-chasers.

Remember, Saturday, Jan. 15.

Last Friday, at the meeting, all the members present surely enjoyed themselves. We had, at our social hour, a Christmas grab-bag game, and one of the members received—what? What would you guess? Merely a pair of gum rubber diaper pants, and say, what did he do?

He immediately made the announcement that they "were secon-handed."

This was his trick to find out who brought the gift, but he was foiled, as everyone laughed. Someone suggested that he should use it as a bathing cap.

"Do not flatter me, brother, my ears do not need to stick out. Surely, you cannot. Come on, join us, and be merry with us, blues-chasers.

Remember, Saturday, Jan. 15.

Last Friday, Bro. Joe Zavertnik, the editor-in-chief of the "Prosveta," spoke at a mass meeting in the Slovenian National Home in Cleveland, pleading for a new trial for Sacco and Vanzetti, who are still, apparently without cause, imprisoned as criminals. Bro. Vincent Cainkar, President of the S. N. P. J., also was recently in Cleveland. I did not, however, hear him speak as I was not present at the occasion.

The Committee wishes to thank the cast and all our members and friends who helped to make this play another success. It was a success, no doubt about that. We noticed that a number of people came to see it again. Thank you for the compliment.

We especially wish to thank Miss Christine Mahnich and Bill Mallie for taking parts at such short notice. Also Miss Gussie Meisnerich for taking care of all stage properties. Mohawk Lodge is proud of its members.

We must not forget the chorus girls. But we must not praise them too highly. They may desert us and seek fame and fortune with Ziegfeld.

As an inducement to keep these chorus girls from leaving the Mohawks for the Follies, a dance will be given on January twenty-third. This also applies to the rest of our members, friends, in fact, the public is invited. In other words, the Mohawks are sponsoring a public dance at the Slovenian Hall at First and Cassida Sts., La Salle, Illinois, on Sunday, January 23rd. We hope to have a large crowd.

Edwin Primoshic.

Well, time moved on. Bill didn't change.

He also did some kickin'.

And then, alas, it came to pass.

With sickness he was stricken.

And as he lay in cruel pain.

From which they couldn't free him.

He'd sob and sigh and wonder why

So few men called to see him.

Oh, when will people come to learn;

Let them, themselves, have striven

To do their bit—when they are hit,

Help won't to them be given.

It's just as true as true can be,

We see it every minute.

Life won't return what we don't earn,

But just what we put in it.

Well, time moved on. Bill didn't change.

He also did some kickin'.

And then, alas, it came to pass.

With sickness he was stricken.

And as he lay in cruel pain.

From which they couldn't free him.

He'd sob and sigh and wonder why

So few men called to see him.

Well, time moved on

JUST "TOMMYROT."

(Continued from page 6.)

Wherever there is any progress, it must be noted that that progress came slowly with sacrifices on both sides. Therefore it was by compromising, that progress has made inroads to the different countries, as well as to the individual minds.

As we are yet in the stage of progress where we have to ask the ruling powers, which are yet in most cases reactionary, we must take what they give us, because the pressure that we exert is as yet not dangerous to them. But that seems to be the only possible way of getting ahead, if we expect at all to get ahead with our theories and ideas.

As soon as the pressure which we measure in the number of people behind us and supporting us, is strengthened, can we expect to attain more.

So I think it will be plain enough to everyone that first we must pave the way to the minds of the people, before we can expect progress to march forward at a faster pace than it is doing at present.

I wish again to appeal to the contributors to the English page in the "Prosveta," to try to refrain from arguments such as were printed not so long ago, for this reason:

First, that over 90% of the readers did not know what it was all about, and that the rest, with a few exceptions, were being fed the same "bunk" all over again. No, it wasn't all "bunk," because I am not in the authority to call historical facts "bunk," and as one side of the argument was quite a review of history and theories that are as yet not being practiced, that part was enlightening; but bringing such historical facts, and such progressive theories before us in such form and manner was a bad thing.

It must have made the person taking the opposite side of the argument think, that he's an intellectual person, because the other fellow had to study a long time and read many different books before he could win the argument.

One page a week in the "Prosveta" is not much to read, so let's try to make it at least that much alluring to all of us by refraining from arguments which do not achieve any good.

I have a hunch that the publicity committees of the American speaking lodges are a little stingy with their paper, or else there would be much more to read about different lodges than there is. Yes, and there are quite a few we haven't heard from for a long time, so in order to make progress in this year, let us tackle down to hard work and advertise our respective lodges as much as possible, by writing articles for the "Prosveta."

Jos. Radel Jr.

EFFECTIVE THINKING.

Cleveland, Ohio—Lodge 566, "Comrades."—Effective thinking by individuals is the strongest force for giving them control over their life course; for thinking enables man to make a better adjustment to life, and it also makes it possible for him to adjust life to his wants; a tool with which we can master our own lives, as we are the masters of our own destiny.

One must have material with which to think, but gathered information is not thinking. Material memorized is not thinking, as a parrot can prattle things which he has heard; but is he thinking? No. Material must be gathered and then used for thinking.

By "effective thinking" I mean "thinking that actually gives real results." We retain mastery over our wishes, we produce an impression upon the world, and we remove, or find a way to remove the obstacles in our path towards success. Success is measured by the actual efforts we produce, not by the idle dreams we have as we do not dissipate our mental energies in idle dreams when we employ real thought. Success depends upon the earnestness and determination of the individual, therefore, if he puts only lukewarm effort back of his ideas, he will undoubtedly benefit only by lukewarm results.

We hear of prominent men having drenned of high aspects, and of the ways and means towards reaching their goal. Yes, they were dreams, not idle dreams, but earnest cravings for a future, dreams which were actually put into effect by thought, and not fruitlessly imagined and then abandoned. Of a great general among his fellowmen it was said, "He gained the battles in his head before he won them on the field."

It is evident that some people, or I should say a number of people, when using thought, unfortunately direct it into the wrong channels. Instead of spending their time devising more economical and better ways for doing their work, they use their thoughts in planning chiefly on entertainment.

Following authority is another short route to thinking. In politics the power of authority is extremely evident, as for example, in electing the officers many people are governed by authority instead of carefully scrutinizing and thinking out for themselves, the qualities in the candidate, which are essential for that particular office. Thousands of people are so easily "strung," so unconcerned, that they take the smoothest road by voting, as I have previously stated, according to authority.

We have habits, good and bad, but one which we should and can cultivate, is effective thinking, a habit of intrinsic value to the possessor. The individual who resolutely keeps cul-

tivating his thinking powers is bound to increase his thought.

It is thinking that distinguishes man from crude savage, and it is effective thinking which man should persistently continue to develop, for it is not through man's ability to think that he has brought himself to the present state of supremacy?

C. L. S.

THE STRIKERS' SPIRIT AT GRAYS LAKE.

Grays Lake, Illinois.—The strike of Granert and Rothschild is still going on with all the strikers picketing in front of the plant.

On Dec. 22nd our Organizer, Mr. Herbert Ezenheimer, told six of the girls to go down on the corner of South Ave. and Genesee St. and wait for Mr. and Mrs. Adams (better known as the Adam Scabs), surround them and then call the police to search them. We went a half a block when the police were called and the party searched, a gas pipe was found on Mr. Adams, wrapped in newspaper. He was asked why he carried it. "I was threatened, and was told I was going to be in heaven this morning, I have to have something to protect myself." A soldering iron was found on Mrs. Adams. "What's this?" the police asked.

"That's my tool," she replied. They were arrested for carrying concealed weapons. The patrol wagon was called, two strikers, the Organizer and I went as witnesses. They were found guilty and put under \$500 bonds which Granert signed.

The Carpenters' Union Local 448 gave fifty dollars to our organizer, Miss Maude McCreary, for Christmas present for the strikers' children; she received money from other locals, which amounted to \$132. On Dec. 23rd they had a dance. The children were delighted with the presents they received.

On Dec. 27th eight warrants were sworn out for eight of the strikers. The strikers did not ride in the patrol wagon as did the strikebreakers, but in a taxicab. These strikers were back with the pickets in fifteen minutes. They were let out under \$200 bond, signed by Alex Brayer. The strikers were arrested for calling the strikebreakers scabs. Elizabeth Fabela, fifteen years old, swore out a warrant for Mrs. Emma Bonner. She told her to go home and take care of her children. "You little brat, you had better go back to school instead of scabbing on my job," she was told by Mrs. Bonner.

On Dec. 31st, we followed six Lithuanian women, who went around the same block twice. We followed them through someone's property. One of the strikers was stopped and asked what; the idea was of raising such a racket through the back yard. "Ask the scabs, they led us and we followed," he was told. He said if he had known they were scabs, he certainly would not have let them go through his property. On one block a fellow came and tried to chase us away. He was asked if he was a tailor working at Granert and Rothschild's. "No," was the answer. "Then get in that house." We followed them to their homes.

Tuesday, Jan. 4th, Mr. Crow, a contractor, living on Walnut Street, escorted his wife to work and tried to fight with strikers. He was pulled in by Lieut. Earl Clark. At the station he told lies about Earl Clark. He said that "Lieut. Clark would knock the hell out of him, and he could smell liquor on Clark's breath."

On Wednesday, Jan. 5th, the secretary of the Chamber of Commerce, F. T. Fowler, came down to see how the plant was. One scab tried to start a scrap with a striker and the police told him to keep moving. Fowler told the strikebreaker that he was an American citizen and that he had a right to exercise his American rights.

On this same day a strikebreaker was going home when someone accidentally stepped on her foot. "Ow, my corn," she said. Mr. Manegan told her to swear out a warrant. (Imagine a warrant sworn out for stepping on a corn.)

The strikers receive their strike benefit every Tuesday at Workers' Hall.

SEJE IN SHODI

Bridgeville, Pa.—Naznanjam vsem onim članom društva "Nova domovina" št. 295 S. N. P. J., kateri niso bili na redni seji dne 2. januarja, da smo sklenili, da se korporativno udeležimo shoda sosednjega društva "Združeni Slovani" št. 118 S. N. P. J. v Pittsburghu, Pa., kateri se bo vrnil v sobotu dne 29. januarja v Kranjsko slovenskem domu na 57 Butler cesti v Pittsburghu. Torej na sivejne! — John Zigmaj, tajnik.

Chicago, Ill.—Naznanjam članom v članicam društva "Slavija" št. 1 S. N. P. J., da odredil naprej se obrati v vseh društvenih ter jednotinah sadevah na novo izvoljenega društvenega tajnika, brata Joe Krshaj, 1504 S. 57th Court, Cicero, Ill., kateri vam bo deloval po svojih najboljih močih kot že večniti društveni tajnik v vašo popolno zadovoljnost.

Nadalej vas obveščam, da se vrši redna seja društva "Slavija" št. 1 S. N. P. J. dne 14. januarja 1927 ob 6.00 smi zvezd v navadnih prostorijah. Torej na 29. januarja v Kranjsko slovenskem domu na 57 Butler cesti v Pittsburghu. Torej na sivejne! — John Andree, tajnik.

Chicago, Ill.—Naznanjam članom v članicam društva "Slavija" št. 1 S. N. P. J., da odredil naprej se obrati v vseh društvenih ter jednotinah sadevah na novo izvoljenega društvenega tajnika, brata Joe Krshaj, 1504 S. 57th Court, Cicero, Ill., kateri vam bo deloval po svojih najboljih močih kot že večniti društveni tajnik v vašo popolno zadovoljnost.

Nadalej vas obveščam, da se vrši redna seja društva "Slavija" št. 1 S. N. P. J. dne 14. januarja 1927 ob 6.00 smi zvezd v navadnih prostorijah. Torej na 29. januarja v Kranjsko slovenskem domu na 57 Butler cesti v Pittsburghu. Torej na sivejne! — John Andree, tajnik.

POROČILO O NAKAZANI BOLNIŠKI PODPORI.

dne 31. decembra 1926.

št. dr.	Ime član
8	Rose Stichler
9	Marguerite Golob
10	Ludovic Bernet
11	Frank Glades
12	Joseph Grisetz
13	Joseph Grobel
14	Rudolph Dusler
15	Eduard Dusler
16	Victor Tudjejevich
17	Anton Ramausk
18	Mary Fronke
19	Mary Saks
20	Vincent Steck
21	Rosie Radovich
22	Frank Kosir
23	Mary Gorstich
24	John Horvat
25	John Komata
26	Amelia Dobnik
27	John Kuzel
28	Frank Shabanec
29	Louis Kerhulig
30	John Kuzel
31	Gregor Kapla
32	Anton Kudr
33	John Kudr
34	John Kudr
35	John Kudr
36	John Kudr
37	John Kudr
38	John Kudr
39	John Kudr
40	John Kudr
41	Joseph Volcik
42	John Bohinc
43	Valentin Gorn
44	Bernard Potocnik
45	Urska Jeler
46	George Juric
47	Anton Juric
48	Matti Hitti
49	Joseph Volkmar
50	John Bozic
51	Alfons Zavrl
52	Anton Kudr
53	Anton Kudr
54	Anton Kudr
55	Anton Kudr
56	Anton Kudr
57	Anton Kudr
58	Anton Kudr
59	Anton Kudr
60	Anton Kudr
61	Anton Kudr
62	Anton Kudr
63	Anton Kudr
64	Anton Kudr
65	Anton Kudr
66	Anton Kudr
67	Anton Kudr
68	Anton Kudr
69	Anton Kudr
70	Anna Datera
71	Frank Politnik
72	Anton Kramnik
73	Stephan Jakob
74	Anton Sazljaric
75	Horace Parpici
76	August Hozit
77	Anton Pristal
78	Jakob Gertel
79	Julia Gertel
80	Anton Kudr
81	Anton Kudr
82	Anton Kudr
83	Anton Kudr
84	Anton Kudr
85	Anton Kudr
86	Anton Kudr
87	Anton Kudr
88	Anton Kudr
89	Anton Kudr
90	Anton Kudr
91	Anton Kudr
92	Anton Kudr
93	Anton Kudr
94	Anton Kudr
95	Anton Kudr
96	Anton Kudr
97	Anton Kudr
98	Anton Kudr
99	Anton Kudr
100	Anton Kudr
101	Anton Kudr
102	Anton Kudr
103	Anton Kudr
104	Anton Kudr
105	Anton Kudr
106	Anton Kudr
107	Anton Kudr
108	Anton Kudr
109	Anton Kudr
110	Anton Kudr
111	Anton Kudr
112	Anton Kudr
113	Anton Kudr
114	Anton Kudr
115	Anton Kudr
116	Anton Kudr
117	Anton Kudr
118	Anton Kudr
119	Anton Kudr
120	Anton Kudr
121	Anton Kudr
122	Anton Kudr
123	Anton Kudr
124	Anton Kudr
125	Anton Kudr
126	Anton Kudr
127	Anton Kudr
128	Anton Kudr
129	Anton Kudr
130	Anton Kudr
131	Anton Kudr
132	Anton Kudr
133	Anton Kudr
134	Anton Kudr
135	Anton Kudr
136	Anton Kudr
137	Anton Kudr
138	Anton Kudr
139	Anton Kudr
140	Anton Kudr
141	Anton Kudr
142	Anton Kudr
143	Anton Kudr
144	Anton Kudr
145	Anton Kudr
146	Anton Kudr
147	Anton Kudr
148	Anton Kudr
149	Anton Kudr
150	Anton Kudr
151	Anton Kudr
152	Anton Kudr
153	Anton Kudr
154	Anton Kudr
155	Anton Kudr
156	Anton Kudr
157	Anton Kudr
158	Anton Kudr
159	Anton Kudr
160	Anton Kudr
161	Anton Kudr
162	Anton Kudr
163	Anton Kudr
164	Anton Kudr
165	Anton Kudr
166	Anton Kud

Zofka Kveder:

MATI

"Kaj mi bo sojeno! Saj nisem neumna. In tisti sin! Ce s prvim možem nisem imela otrok, bi z drugim še manj."

"Zakaj ne? Vaš prvi mož je bil vedno bolj bolehen, brivec pa je močan in zdrav, kakor dren."

"Mlaži je od mene," je ugovarjala Terezinka.

"Ravno zato pa," se je oglašila neka starejša skušena gospa. "Taki zakoni so redko brez otrok." Tako se je začelo.

Terezinka je premičevala to in ono in je nazadnje res vzela brivca.

In glej slučaja! Še leto ni mnilo, pa je že pestovala otroka, sina!

Cel trg se je zanimal za to in sama sodnikovica se je ponudila za botro.

Kako lepa so bila leta, ki jih je Terezinka zdaj živelja. Tako bogata, sojnčna in vesela leta!

Res, kmalu se je postarala po porodu. Prej gladka, nežna, rožčasta koža je postala nekako raskava in rjava. Ljudje so še petali, da njen mladi mož rad pogleda za lepimi dekle, da ima ta in oni greh proti zakonski zvestobi na vesti. Tudi njej so prišle te govorice na uho. Pa se ni mnogo zmenila, skoraj niti bolelo je ni vse to. Mož ji je bil drugače prav dober, vedno je lepo ravnal z njo. In pa sin! Moj Bog, če bi moral bosa hoditi in če bi jo kdo vsak dan tepel, vse bi lahko prenašala in življenje se ji zdelo vseeno lepo in jasno, samo če bi ji sina pustili.

Bil ji je zelo podoben v obrazu in ponašanju, samo postavo in moč je imel po ocetu. Rad je imel mater in vsak dan se je znova veselila nad njim, vsak dan je ji prinašal novo srečo.

Kako ponosna je bila nanj! Najlepši dečko je bil od vseh drugih v trgu. Vsi so ji rekli to, ko je začel hoditi v šolo in učitelji ji je povedali, da je tudi prav neavadno nadarjen. Živahen je bil, drzen. Na vsako drevo je spiezal, ničesar se ni bal, povsod ga je bilo. Kakor žoga je bil živ, kakor bi ga veter nosil, tako je znal teči. In srce od zlata, čisto in brez laži, kakor biser.

Kadar ga je pogledala, so se ji zaiskrile oči in v prsih je zadonočelo nekaj nepopolnivo sladkega in toplega.

"Moj Milice!" kolikokrat je zašepatala to sladko ime sred noči, ko se je prebudila in se spomnila, kako je srečna, kako dober je sinko, kako ljubezljiv, lep in pameten.

Včasih so prišle kake hudobne sosedje v kri in so se hinsavko vrgledovale nad njenim možem, češ, z ono Anko se je smejal na trgu, zdravnikovo Roko je včipnil v lice, ko je šla mimo od mesarja. Lahka kri je on, ona je predobra, bolj stroga bi ga morala držati, povedati mu resnico in razložiti, kaj se spodobi za oženjenega moža in kaj ne.

Terezinka je skomizgnila z ramami in se nasmejala.

"Pustite to! Meni je to všeeno. Ne piše in ne zapravlja, doma je prijazen. Drugo mi je pa vseeno. Če ne bi bila njega vzeja, ne bi bil mojega Milčeta na svetu. In to je nekaj, kar ne smem pozabiti!"

In že se je obrnila in šla klicat aina, da mu kaj da, kaj pokaže, da ga vidi, kako je okreten in lep, kakšne vroče, iskreče oči ima, kako bele zobe in kako sladek je njegov glas. Kadar ji pravi: "Ti mama . . . mama sliši . . . veš mama . . . vedno mama, mama . . ."

Pokopali so otroka med tem: Babi so se za njo in ko se je začela buditi, je posil mož po sosedu in po zdravnika.

"Umrl je, oh!" je vzkliknila in solze so jo polile curkom, vsa bila mokra od njih.

Vendar je bila mirna.

"Kjé je, videti ga hočem!"

"Pokopali smo ga; vi ste bili bolni," je rekel zdravnik.

"Oh in jaz ga nisem še enkrat pogledala!" je zastokala.

Milč je bil že osem let star. Nekega dne je prišel nekako čudno rudeč in truden iz sole. Tožil je, da ga glava boli in kar sam od sebe se je spletel in legel v posteljo. Poslala je dekol v brivnico po možu.

"Eh, kaj bo, malo preveč je skakal," je rekel ta.

"Mene je strah," je rekla ona. "Pojd po zdravnika."

"Saj se bo smejal, ampak, ker že hočeš, pa grem."

Prišel je zdravnik in se ni smejal.

"Važna stvar. Skriptica," je rekel ta in pisal recept in dajal svete.

Nikoli, nikoli, nikoli več!

Terezinka so se zašibila kolena. Vaa je strepetala.

"Gospod doktor, če umrje, jaz tega ne prenesem," je vzdihnila in postala je bleda, kakor stena.

"Bo že prestal, saj je močan," je tožil zdravnik.

Nji pa je bilo, kakor da jo je zagrabila neka strašna, neusmiljena pest za tilnik in jo tišči k zemlji. Kakor žerjavica tako je peklo arce v prsih. Zunaj je si jalo soinje, nji pa se je zdelo, da je vse otrpnelo, vse izgubilo svoj lesk, barvo, da je svet v hišu postal čuden in tuj.

Sela je k postelji, zagledala se v sina in se ni več ganila proč.

Kako krasen otrok je bil to! Celo visoko, plemenito, temne obrvi, kakor dva loka nad velikimi temnimi očmi, ki so jih senčile dolge fine trepalnice.

Nos, kakor izklesan od umetnika, pa usta in brada. Celo telo kakor lep kip.

Se enkrat, enkrat edinkrat!

Ze je potemnela njegova slika v njeni duši, že si ne more več predstaviti njegove poteze tako živo, kakor prej.

Klečala je ob grobu in z očmi,

je hotela prodreti zemljo, da ga vidi, vidi!

Spomnila se je, da se včasih zgodi, da odprejo grob, zaradi sodnije . . . Če bi nji to storili, bi ga videla . . .

Par dni je nosila to misel s seboj, potem je šla h grobarju.

"Odkopljite mi ga, tristo golinarjev dam," je šepevala.

"Blažni ste!" je odskočil. "Zaprli bodo vas in mene. In pa, to je strašno! Izpremenjen je, spačen . . ."

Odšla je in prihajala vsak dan zopet nazaj.

"Tristo golinarjev . . . Enkrat po noči, nihče ne bo vedel . . ."

On je bil siromak, bolno ženo je imel doma, kopo otrok.

"Strah vas bo," se je branil. "Človek se strašno spremeni. Grozivo je, kako se spremeni . . ."

"In ēo se tudi. Moj otrok je. Tudi kosti njegove imam rada, vse, kar je od njega, kako bi me bilo strah lastnega otroka! Moram, moram! Bom sama, če mi močete pomagati vi . . . Jaz sem njegova mati. Ne da mi pokoj. Malo las si bom odrezala za spomin . . ."

Potem se je odločil.

Po polnoči enkrat sta se splažila na pokopališče. Zvezde so švetle, razločili so se križi na grobeh. On je imel laternu po-krito z robcem.

Vedel je, kje je. Navajen je bil na to delo. V temi je odkopaval. Ona je klečala zravn na stezi in molila in prosila Boga, naj ji odpusti, če je to zločin, kar dela. Ampak ona mora, mora! Srce ne da drugače.

Cez pol ure je prišel do krste.

"Nikar!" je svaril. "Zadostiva grešila. Zagrnal bom zemljo nazaj . . ."

"Ne!"

S težavo je privlekel krsto krištu.

"Odprite!"

"Mene je strah! Nikar! Zalnama bo obema. V grobu je vse mokro. Mene je strah."

"Mene ni. Vai bomo segnjili. Moj otrok je, ljubim ga."

Les je počil, pokrov se je odvalil.

Prijela je laterno, odgrnila ruto, nagnila se čez krsto.

To ni bil človeški glas, ki se je strašen, grozen, divji iztrgal iz njenega grla. Zgrudila se, je, kakor mrtva na zemljo.

Laterna se je prevrnila in ugasnila.

Grobar ni bil ničesar videl prej, obrnil se je proč. Hotel je zabetati. Otrpnil je od groze. Pot mu je zledenel po telesu.

Vendar se je zmislil na ženo, na otroke. Kaj bo iz njih, če ga zaprejo!

Sunil je krsto v jamo, zagrebel v zemljo. Vzdignil žensko in jo vlekel iz pokopališča ven. Na cerkevnu pragu jo je položil in šel budit župnika. Povedal mu je vše.

Terezinka so spravili domov. Dolgo je bila bolna in ko je vstala, je bila blazna. Ali spomin na tisto noč je usmiljena priroda izbrisala iz njene pameti.

Zmilč je molčal. In kaj bi bilo pomagal, da je govoril? Ko je grobar umrl, se je stvar počasi zvedela v trgu, ali ničeh ni šel naznanjan oblasti.

Sama je bila doma cele dneve.

Mož je imel posla s svojim obr-

tom, sosedje se niso upale bližu, ker jim je neprijazno odgovarjala na vse tolažbe: "Samo me pustite! Pustite me!"

Hodila je na grob, vsak dan. In ko je tako klečala na zemlji, čutila je vedno bolj svojo neizmerljivo izgubo.

Nikoli, nikoli, nikoli več!

Terezinka so se zašibila kolena. Vaa je strepetala.

"Gospod doktor, če umrje, jaz tega ne prenesem," je rekel ta in pisal recept in dajal svete.

Nikoli, nikoli, nikoli več!

Nikoli, nikoli, nikoli več!